

EUROPESE
REKENKAMER

NL

Rede

18 januari 2021

Rede door Klaus-Heiner Lehne, president van de Europese Rekenkamer

Presentatie van het Jaarverslag 2019 van de ERK

Plenaire vergadering van het Europees Parlement (Brussel)

18 januari 2021

Alleen de uitgesproken versie geldt.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Mijnheer de voorzitter,

Mevrouw Hohlmeier,

Rapporteurs en schaduwrapporteurs voor de kwijting,

Geachte leden,

Commissaris Hahn,

Geacht Raadsvoorzitterschap,

Dames en heren,

We leven in moeilijke tijden. Zoals altijd in onze Europese Unie leiden grote crises tot grote vooruitgang en tot innovaties die we tot voor enkele maanden voor onmogelijk hadden gehouden.

Dankzij de vastberadenheid van dit Parlement werd tijdig de laatste hand gelegd aan de belangrijke besluiten en akkoorden die vorm geven aan de EU-financiën voor de komende zeven jaar, en ik maak van deze gelegenheid ook gebruik om het scheidend voorzitterschap van de Raad evenals de Commissie te feliciteren. Nu kunnen we uitkijken naar de hopelijk snelle ratificatie van het eigenmiddelenbesluit door de lidstaten.

Ik ben blij om hier te zijn met mijn collega Tony Murphy, ons lid dat verantwoordelijk is voor het jaarverslag, en om het Jaarverslag van de Rekenkamer betreffende het jaar 2019 te presenteren en met u te bespreken.

Door de specifieke omstandigheden als gevolg van de huidige COVID-19-crisis vindt de presentatie van dit jaar iets later plaats dan gewoonlijk. Dit kan evenwel een **voordeel** zijn, omdat de Commissie begrotingscontrole nu ver gevorderd is met haar kwijtingswerkzaamheden. De inzichten die u de afgelopen weken hebt opgedaan tijdens de verschillende hoorzittingen kunnen dus al worden meegenomen in het debat van vandaag, en dat is zeker geen slechte zaak.

Het is van bijzonder belang dat de politieke beslissingen die u neemt of waarmee u instemt in deze kamer, worden omgezet in concrete resultaten, en dat u kunt beoordelen wat wel en niet werkte, en welke verbeteringen kunnen worden aangebracht. Hiervoor dienen de gedetailleerde en onafhankelijke controles die worden uitgevoerd door de Rekenkamer.

Intussen zijn onze bevindingen voor het jaar 2019 welbekend. Ook ditmaal geven we een goedkeurend oordeel af over zowel de betrouwbaarheid van de rekeningen als de regelmatigheid van de ontvangsten.

Ten aanzien van de uitgaven schatten wij dat het globale foutenpercentage **stabiel** is gebleven — **2,7 %** voor 2019, tegenover 2,6 % voor 2018. Dit globale percentage verhult uiteraard aanzienlijke verschillen tussen beleidsterreinen.

Op het gebied van **concurrentievermogen** schatten we dat het foutenpercentage is gestegen tot **4 %**, wat voornamelijk verband houdt met niet-subsidiabele kosten.

Door de verbeteringen die we vaststelden op het gebied van **natuurlijke hulpbronnen** daalde het geschatte foutenpercentage tot **1,9 %**.

Wat **administratie** betreft, hebben we geen fouten van materieel belang aangetroffen, net zoals in de afgelopen jaren.

Rekening houdend met de correcties door de autoriteiten van de lidstaten schatten wij het foutenpercentage op het gebied van **cohesie** op **4,4 %**, wat lager is dan vorig jaar, maar nog steeds van materieel belang is. Indien de nationale autoriteiten en de Commissie de tekortkomingen die we aantreffen in hun eigen foutenschattingen de komende jaren kunnen oplossen, zouden we bovendien zeer wel in staat kunnen zijn om meer gebruik te maken van het werk van de auditautoriteiten van de lidstaten, maar zover zijn we nog niet. Ik weet dat de Commissie vastbesloten is dit doel te bereiken, en hiertoe moeten we op alle niveaus aanzienlijke inspanningen leveren.

Dames en heren,

Al enkele jaren maken wij een onderscheid tussen uitgaven die volgens ons een **hoog risico** hebben — zoals die op het gebied van cohesie, waar het beheer wordt gedeeld met de lidstaten — en uitgaven die naar onze mening een laag risico hebben. Uitgaven met een hoog risico vertonen fouten van materieel belang, met een geraamd percentage van **4,9 %** (2018: 4,5 %). In 2019 is het **aandeel** van uitgaven met een hoog risico, met name cohesie, gestegen (53 %). Dit is op zichzelf geen probleem, maar het houdt wel in dat het merendeel van onze controlepopulatie nu fouten van materieel belang vertoont; de fouten zijn dan ook van diepgaande invloed. Daarom heeft de Rekenkamer besloten een **afkeurend oordeel** af te geven ten aanzien van de uitgaven voor het begrotingsjaar 2019, in plaats van een oordeel met beperking zoals in voorgaande jaren.

Dit mag **niet** als een soort beschuldiging aan het adres van de Commissie worden gezien; de **autoriteiten van de lidstaten** beheren namelijk ongeveer 74 % van de EU-uitgaven. Elke entiteit speelt een rol in de keten en een al te eenvoudige voorstelling van zaken zal ons niet verder helpen. Het mag ook **niet** als een teken van een **terugval** in het financieel beheer van de EU worden beschouwd. Als u naar de situatie van tien jaar geleden kijkt, hebben we een lange weg afgelegd.

Naast onze algehele beoordeling voor 2019 zijn onze conclusies voor de verschillende uitgaventerreinen **zeer uiteenlopend**, en ik weet dat u deze onder de loep neemt bij het opstellen van het kwijtingsbesluit van het Parlement.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren,

Ik zou nu graag drie overkoepelende kwesties onder uw aandacht willen brengen.

Ten eerste had ik graag gezien dat wij, in plaats van te debatteren over de — niettemin belangrijke — benoemingsprocedures voor het Europees Openbaar Ministerie, wat u later deze week zult doen, het EOM al in actie hadden kunnen zien, met echte slagkracht om de **financiële belangen van de EU gedegen te beschermen** tegen onregelmatigheden en fraude alsof het om nationale financiële belangen ging. Het is hoog tijd om dit orgaan van de grond te krijgen en toe te rusten met toereikende middelen, en ik weet dat u en de hoofdaanklager vastberaden zijn om daar werk van te maken. De Rekenkamer wil deze inspanningen waar mogelijk uiteraard graag ondersteunen, in overeenstemming met ons controlemandaat.

Ten tweede merken we op dat de verslagen van de Rekenkamer worden genoemd als een mogelijke bron van informatie voor de kwalitatieve beoordelingen door de Commissie uit hoofde van Verordening (EU) 2020/2092 (het “algemeen **conditionaliteitsregime** ter bescherming van de Uniebegroting”). Door het vanzelfsprekende feit te erkennen dat er een “duidelijk verband bestaat tussen de eerbiediging van de rechtsstaat en een doeltreffende uitvoering van de Uniebegroting overeenkomstig de beginselen van goed financieel beheer”, heeft de EU-wetgever een duidelijke grens getrokken die nu waar nodig zal moeten worden gehandhaafd in de praktijk. Het verheugt mij dat er tijdens het wetgevingsproces rekening is gehouden met verscheidene van onze aanbevelingen, met name wat betreft de status van eindontvangers of begunstigden van EU-middelen.

Ten derde hebben we u er in onze verslagen herhaaldelijk op gewezen dat veel lidstaten nog steeds moeilijkheden hebben bij het **absorberen** van EU-middelen, ongeacht de doelstellingen of vereisten die op politiek niveau worden vastgesteld. Deze moeilijkheden hebben bijgedragen tot een toename van de *reste à liquider* (nog betaalbaar te stellen vastleggingen), die eind 2019 uitkwamen op 298 miljard EUR. Dit betekent dat dit geld nog goed moet worden benut, zoals de wetgevers voor ogen hadden. Het probleem van vertragingen bij de besteding van middelen moet dringend worden aangepakt door de betrokken lidstaten.

Ik grijp ons debat ook aan om twee eerder praktische en toekomstgerichte opmerkingen te maken.

Met de aanvang van “Next Generation EU” zullen de EU-uitgaven de komende jaren nagenoeg verdubbelen. Wij hebben hier in november al over gedebatteerd toen ik u voor het laatst sprak in de commissie CONT, en ik wilde u meedelen dat wij momenteel nagaan wat dit betekent voor ons als controleurs — op het gebied van **taken** en de benodigde middelen. Het ligt voor de hand dat dit gevolgen zal hebben voor de **personeelssituatie** — en ik hoop u hierover binnenkort meer te kunnen vertellen.

Tot slot wil ik nog iets zeggen over het proefverslag getiteld “Verslag betreffende de prestaties van de EU-begroting — Stand van zaken eind 2019” van de Rekenkamer, waarmee wordt tegemoetgekomen aan de wens van velen in

dit Parlement om bij onze controlewerkzaamheden meer aandacht te besteden aan de prestaties van de EU-begroting en een beoordeling te maken van de informatie die de Commissie in dat verband verstrekt.

Dames en heren, en hiermee rond ik af,

in deze tijden van crisis hebben de lidstaten en de Europese Commissie een enorme verantwoordelijkheid om de financiën van de EU deugdelijk en efficiënt te beheren. Uit ons jaarverslag — dat ik vandaag graag met u bespreek — blijkt dat er **verdere inspanningen** moeten worden geleverd. Als rechtstreeks gekozen leden van het Parlement heeft u een **grote verantwoordelijkheid** om wetgevende en politieke controle uit te oefenen om ervoor te zorgen dat dit gebeurt.

Ik dank u voor uw aandacht.